

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 2193/2021

07.09.2022. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјине, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ивана Делић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Основни суд у Сомбору, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Суботици, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2573/20 од 08.03.2021. године, у седници одржаној 07.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2573/20 од 08.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 561/19 од 03.07.2020. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиље је усвојен. Ставом другим и трећим изреке, обавезана је тужена да тужиљи за период од 01.06.2016. године до 31.05.2019. године, исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора појединачно одређене месечне износе, са законском затезном каматом, ближе одређене тим ставовима изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи надокнади трошкове парничног поступка од 81.865,67 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2573/20 од 08.03.2021. године, ставом првим изреке, жалба тужене је усвојена и преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев тужиље да јој тужена исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име регреса за коришћење годишњег одмора, за период од 01.06.2016. године до 31.05.2019. године, доспеле, а неисплаћене месечне износе са припадајућом законском затезном каматом, у износима ближе одређеним изреком првостепене пресуде, укупно 227.305,16 динара по основу исхране и по основу регреса 107.600,04 динара, и по основу трошкова поступка 81.865,67 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженој надокнади трошкове првостепеног поступка од 6.000,00 динара и трошкове жалбеног поступка од 12.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавила тужила, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

С обзиром да је ревизија тужиле дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 87/18), то није било потребе да се о истој одлучује као о посебној ревизији.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408, у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу у Основном суду у Сомбору, на радном месту ... у звању „ББ“. У достављеним обрачунским листама зараде за тужилу за спорни период нема посебних ставки из којих би се могло закључити да су накнада за исхрану и регрес обрачунати и садржани у исплаћеној заради. По последњем објављеном податку Завода за статистику за децембар 2010. године, утврђено је да је просечна зарада у привреди износила 51.165,00 динара бруто, односно 35.866,67 динара нето, а да су подаци о ефективним сатима рада тужиле утврђени из обрачунских листа зарада за тужилу за спорни период, као и да висина зараде државних службеника и намештеника не зависи од одсуствовања са рада на име годишњег одмора, плаћеног одсуства, одсуства у дане празника и слично. Минимална нето зарада по сату, утврђена одлукама Социјално-економског савета у утуженом периоду кретала се у висини од 121,00 динара до 155,30 динара. Извршена је анализа основне зараде намештеника који припада VI платној групи и има коефицијент основне зараде 1,00 и утврђено је да је зарада тог намештеника мања од минималне нето зараде за око 20%, из којих разлога се за оваквог запосленог сваког месеца утврђује додатак на зараду до висине минималне зараде и на обрачунској листи ове износе евидентира као „разлика до минималне зараде“. Надаље, утврђено је да зарада намештеника са коефицијентом основне зараде од 1,00 не садржи у себи накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, с обзиром да се његова зарада обрачунава и исплаћује у висини минималне зараде, а минимална зарада у себи не садржи додатке.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле уз закључак да јој право на накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора припада у висини сходно параметрима предвиђеним изменама Општег колективног уговора из 1997. године, односно последњем пропису који је посебно регулисао ове накнаде како по основу тако и по висини. У околностима када права запослених (на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора) нису била регулисана посебним прописима, а тужена није могла да се изјасни о висини ових накнада, првостепени суд је закључио да се у конкретном случају примењују општи прописи о раду, због чега је и усвојио тужбени захтев.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, из разлога што не постоји ни општи или посебни пропис по основу којих би се уредило право, висина и начин исплате спорних накнада и да је су у коефицијенту за обрачун плате садржане и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Према члану 4. став 1. Закона о државним службеницима („Сл. Гласник РС“ бр.79/05, 104/09), на права и дужности државних службеника који нису уређени овим или посебним законом или другим прописом примењују се општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе.

Одредбом члана 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, број 62/06...95/18), прописано је да се овим законом уређују плате, накнаде и друга примања државних службеника и намештеника, док је чланом 2. истог закона, прописано да се плата државних службеника и намештеника састоји од основне плате и додатка на плату.

Наиме, државни службеници се налазе у посебном режиму радних односа на које се примењују посебни прописи у остваривању права, обавеза и одговорности из радног односа и приликом одлучивања о праву на накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нема могућности примене одредаба Закона о раду, односно прописа који се односе на општи режим радних односа, јер је питање плате регулисно одредбама Посебног колективног уговора за државне органе, па нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Такође, како је остваривање права на накнаду за исхрану у току рада и права на регрес за коришћење годишњег одмора, која су предвиђена одредбама члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду, обезбеђено и Законом о платама у државним органима и јавним службама, за запослене на које се примењују одредбе овог закона, то није повређен принцип забране дискриминације у односу на остале запослене на које се примењује Закон о раду.

Како се ревизијом не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић